

УДК 658.5:364.48

Оксана Вівчар¹, Галина Ціх²

¹Тернопільський національний економічний університет, Україна

²Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДОМІНУЮЧІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СОЦІОГУМАНІТАРНОГО ЧИННИКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР ОСББ

Oksana Vivchar¹, Halyna Tsikh²

¹Ternopil National University of Economics, Ukraine

²Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University, Ukraine

DOMINANT TRENDS AND CURRENT PROBLEM ASPECTS SOCIO FACTOR OF ECONOMIC SECURITY BUSINESS STRUCTURE CONDOMINIUMS

В сучасних умовах турбулентності економічних процесів та динаміки розвитку соціальних процесів зумовлюють активний вплив соціогуманітарного чинника. В таких умовах функціонування найбільш помітні зміни відбуваються в соціогуманітарній складовій економічної безпеки підприємницьких структур ОСББ.

У контексті досліджуваної проблематики можна стверджувати, що основними проблемними аспектами управління соціогуманітарними чинниками економічної безпеки підприємницьких структур ОСББ є наступними: високий рівень тіньової зайнятості; велика кількість економічно неактивного населення працездатного віку; відставання якості робочої сили від потреб сучасної економіки; дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили практично за всіма групами професій; суттєвий рівень безробіття серед молоді; низький рівень підприємницької ініціативи громадян [3].

В таких умовах функціонування важливим аспектом є формування ефективного організаційно-економічного механізму управління даною науковою проблематикою. Механізм управління соціогуманітарного чинника економічної безпеки підприємств – це система організаційно-економічних і правових заходів із запобігання соціально-економічним загрозам, що охоплює такі елементи: об'єктивний і всебічний моніторинг соціально-економічної політики держави та підприємницьких структур зокрема, з метою виявлення та прогнозування внутрішніх і зовнішніх загроз соціальній сфері; вироблення граничнодопустимих значень соціально-економічних показників, недотримання яких призводить до нестабільності й соціальних конфліктів; діяльність держави щодо виявлення та запобігання внутрішнім і зовнішнім загрозам у соціальній сфері економічної безпеки підприємств. Як основу механізму управління соціогуманітарної складової економічної безпеки підприємств слід розглядати сукупність об'єктивних залежностей і зв'язків між явищами і процесами соціально-економічного життя в їхньому саморозвитку та динаміки.

Вважаємо за доцільним акцентувати, що у структурі механізму управління соціогуманітарного чинника економічної безпеки підприємств слід виокремити такі підсистеми в межах єдиного механізму: підсистема самозабезпечення необхідних параметрів соціальної взаємодії і розвитку підприємств; підсистема державного регулювання стану соціальної безпеки підприємницьких структур.

Водночас слід особливо наголосити, що функціонування механізму управління соціогуманітарного чинника економічної безпеки підприємницьких структур ОСББ

досить часто розглядається з погляду необхідності забезпечення економічного розвитку як найактуальнішого імперативу та пропонується розглядати за такими рівнями.

– Стратегічний рівень. Полягає в ліквідації соціальних суперечностей або, щонайменше, їх локалізації та послабленні. Цей рівень характеризується виробленням системоформуючих соціально-економічних рішень, що відбиваються в стратегіях, перспективних програмах забезпечення соціальної безпеки підприємств та є основою побудови економічної політики держави.

– Тактичний рівень. Полягає у вирішенні завдань, пов'язаних із ліквідацією конкретних видів загроз або запобіганням їх впливу на соціальну сферу підприємницьких структур. Охоплює комплекс превентивних заходів.

– Оперативний рівень. На цьому рівні функціонування механізму управління соціогуманітарних чинників економічної безпеки підприємств має знаходити вираження в ліквідації наслідків загроз і негативних впливів, відшкодуванні завданих збитків. Цей рівень містить у собі комплекс оперативних заходів забезпечення безпеки соціальної сфери [1].

Підсумовуючи, наголосимо, що основними пріоритетними напрямками економічної безпеки підприємницьких структур ОСББ в соціогуманітарній сфері є: запобігання всьому спектру соціально-економічних загроз з погляду стану, поведінки та настроїв населення; інтенсивне формування середнього класу як гаранта суспільної стабільності на ґрунті розширення адаптаційних можливостей населення; усебічну підтримку сім'ї як визначального соціального інституту; державний протекторат прожиткового мінімуму, який би забезпечував громадянам споживання на рівні простого відтворення; державні гарантії мінімальної заробітної плати, пенсій, виплат і забезпечення умов їхнього зростання, посилення тенденцій самозабезпечення громадянами високої соціальної мобільності висхідного характеру [2].

З практичної точки зору з метою удосконалення економічної безпеки підприємницьких структур ОСББ в контексті соціогуманітарної ефективності необхідно, на нашу думку, здійснити низку практичних заходів, а саме: адаптувати вітчизняне законодавство до нових умов формування і реалізації соціогуманітарної політики; прийняти низку законодавчих актів, що регламентують спільну діяльність приватних інвесторів і держави у сфері соціогуманітарного виміру; сприяти активній участі бізнес-співтовариству; зорієнтувати державні й регіональні цільові програми у контексті соціогуманітарного виміру; створити умови щодо формування партнерами від соціогуманітарної сфери позитивного образу бізнесмена і корпорації, які відіграють вагомую роль у соціогуманітарного розвитку суспільства; поширити ринкові відносини на окремі сектори сфери соціогуманітарного чинника економічної безпеки підприємств.

Серед напрямів подальших досліджень зазначеної проблематики на особливу увагу, з нашого погляду, заслуговують перспективи формування в Україні єдиного соціогуманітарного простору як ідентифікаційного середовища економічної безпеки підприємницьких структур ОСББ.

Література:

1. Вівчар О. І. Соціальна безпека: [Навчальний посібник] / О. І. Вівчар, А. П. Колесніков – Тернопіль: ФО-П Шпак В. Б., 2015 – 146 с.
2. Трошинський В. П. Соціогуманітарні пріоритети суспільного розвитку України / В. П. Трошинський, В. А. Скуратівський // Вісник НАДУ – 3'2013. – С. 106-113.
3. Poyasnyuval'na zapyska do proektu Zakonu Ukrayiny "Pro zaynyatist' naseleynna". – Rezhym dostupu: wl.cl.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=43513